

Геннадій Шиприкєвич
„Голос Православного Братства“.

СВОБОДА

UKRAINIAN NEWSPAPER PUBLISHED DAILY EXCEPT SUNDAYS, MONDAYS & HOLIDAYS (SATURDAY & MONDAY ISSUES COMBINED) BY THE UKRAINIAN NATIONAL ASSN., INC. AT 81-83 GRAND ST., JERSEY CITY, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Вічно живі дати

1-Листопадовий переворот у східній Галичині увійшов в традицію усіх вільних українців, як та подія, яка задокументувала державницьку зрілість мешканців не тільки над Дніпром, але й над Дністром. Політичні кордони поділили були велику українську національну територію, але прийшов історичний час і кожна вітка української нації самотужки, без порозуміння одна з одною, нисловляла те саме бажання волі, кожна вітка сполучалася, щоб після віків неволі досягнути ту вимірну волю. Проголошення 4-го Універсалу 22 січня 1918 року у Києві безумовно приписує процес кристалізації національно-державної думки українців в межах Австро-Угорщини, тим паче, що під Габсбургами були куди кращі умовини плекання політичної думки й рідної культури, як за царату Романових на Наддніпрянщині. В обох тих частинах України, як згодом і на Карпатській Україні, прийшлося зразу таки воякувати за свою державну волю проти агресивних ворожих сусідів. Ні однієї вітки українського народу не вдалося забезпечити за собою свою свободу державності. Склалися на це багато причин, але сумний факт залишився і по нинішній день: перебування України під ворожим володінням з фальшивою висівкою „суверенної держави“, за якою скривається безжалісний русифікаторський похід займачів.

Але залишилася легенда збройного зриву і збройної боротьби. У цьому році різні українські громади в Америці й поза нею відзначають не тільки 54-ті роковини Листопадового перевороту, але й 30-ті роковини Української Повстанської Армії, тієї останньої нашої військової формации, яка засвідчила, що боротьба за волю не закінчилася і що вона продовжується — навіть в найгірших умовах, навіть проти всіх довідливих сильних ворогів. Українські землі тепер з'єднані, вони за винятком одної обзодженої й обезлюдненої Лемківщини, автохтони якої вивезені далеко на захід і північ, всі українські етнічні землі тепер в одній соборній неволі, з тими самими проблемами і тими самими журбами.

Речникика поярмлені України є тепер тільки вільні українці, поза межами України. Вони плекають давню ідею національної суверенної державності й ту ідею пригадують своїм щорічним відзначуванням історичних роковин. Події з-перед 54-ох і з-перед 30-ти років не пішли намарне. Бо вони залишили власне цю вічно живу і незап'ялену ідею.

3 позиції сили

Президент Ніксон виголосив минулої неділі через радіо промову, в якій правильно назвав найголовнішою проблемою країни — проблему її оборони. Президент не вніс у свою промову ніяких нових елементів, а повторив давніші твердження у цій справі: що Америка не сміє стати другою у світі збройною потугою, а мусить зберегти в її ділянці своє першество, і що забезпечення світові миру залежить від „позиції сили, а не слабості і санітаризації“ Америки. Президент не назвав комуністів на ім'я, але з його висновків виходило невдвозначно, що тільки їх він мав на увазі, коли говорив, що „сила і рішучість викликають пошану і підвалину миру, а слабкість і наївний санітаризм спричиняють погорду. Вони є одвергим порушенням тактики натиску й агресії, які з черги викликають війну“. Президент прославляв при цьому, як справжніх героїв, мільйони мужів, які пішли на війну до В'єтнаму, протиставивши їх кільком сотням молодих чоловіків, які втекли від рекрутції.

Від непам'ятних часів збройна сила була головною запорукою безпеки кожної держави. Можна лише мріяти про той час, коли держави світу будуть керуватися у своїх взаєминах моральними критеріями, а не критеріями реальної сили. Коли ж сильні територіально і військово країни Західної Європи, як Франція чи Західна Німеччина, шанують державну волю і самостійність своїх малих і слабких сусідів — Данії, Бельгії, Голландії, Люксембургу чи князівства Монако — то для Москви сілєю в оці були Фінляндія, балтійські і інші країни, що їх вона перетворила на своїх сателітів, не кажучи про слабі мілітарні нові національні держави — Українську Народну Республіку, Грузію і Вірменію. Те саме сталося із слабким Тибетом, що його проклянував Китай після того, як прийшли там до влади комуністи. Насправді тільки безмежно наївні люди можуть довіряти обом центрам міжнародного комунізму, що вони плануватимуть мир і безпеку у світі, якщо той світ не буде настільки сильним, щоб відперти агресію. Ні в одній з воєн, що їх Америка вела у цьому сторіччі, вона не шукала території ані будь-яких користей. У кожній з них вона зазнала великих жертв у людях і грошах. Вела їх в обороні волі і миру — проти чужинських агресій. І тому це безперечна істина, що тільки сила є запорукою миру.

Н. Рибак (к. УСС)

У ЛИСТОПАДОВІ РОКОВИНИ

Як колишній Уссує і член УГАрмії і Армії УНР, учасник львівських і київських визвольних подій, дякую Богові, що може це із своїми побратимами поділитися давніми переживаннями, відзначити ті славі дні й роки, як теж пригадає про відзначення Української Держави. Як каже приповідка: „Святий Юрій поклав вікового гада, щоб дати Україні Святого Листопада“.

Після вікової ночі, державного і національного „небуття“, зійшло над Києвом, а потім над Львовом ясне Сонце Волі Золото.

Настав героїчний 1918 рік. Благоденний Богом рік української слави, рік жертвенних змагань і боротьби з віковими ворогами, мексиками і поляками.

Дехто нехтує Листопадову Подію, мовляв, це подія провінційна, а не столична і неfortunна, бо „даром стільки народу впало за свободу“.

Деякі святкують окремо, відзначаючи одночасно інші події і річниця. Це неправильно, бо Свято Державності повинно бути святкуванням тільки з відзначенням Проголошення Державної Самостійності без причинки. Не важко, як акт цей відбувся на провінції чи в столиці, як теж неважно, чи того акту доконали Уссує, чи українські воляки австрійської армії з наказу Української Національної Ради, але важко, до такого акту відбувся, Самостійності України Держави, а не тільки була визнана деякими чужими державами. І це тепер дає нам раз за раз право на нашу самостійність.

Ми мусимо відзначити 1-го Листопада, бо це — історія традиція, а не учить Святого Біблія, що традиція є на є, щоб пригадувати, як то соліє жиди в пустині 40 років мусили манджати. Вони йдуть, йдуть, йдуть, падають і гинуть. Вони 40 років ландрують, шукаючи Волі.

А Мойсей провадить, куди — там того не знає, де є той рай, де „Обіцяна Земля“? І старі вже вимирають, молоді не знають, хто вони, відьмийшли і чого шукають? Врешті дішли! Врешті стали на „Обіцяній Землі“! Осеані! Осеані! Щасливі, вільні! Бо хто вірить вогові Пану, той дійде до Санаану!

Так і у нас. Рік 1918 1-го Листопада — це подія, до якої йшли наші предки як до „Канаану“, а потім і ми самі йшли, йшли, деякі падали, йшли, не дійшовши... Аж зрешті засяяв той довгожданий, продовж століть, той сподіваний 1918 рік 22-го січня, а вквортці 1-го листопада, щоб як рідні і довго розлучені браття з'єдналися, злучилися в одну рідню.

Раннім ранком 1-го листопада заграла радісні, стоголосні дзвони Свято-Юрської Катедри у Львові. Народ навколішав зі сльозами радості в очах по всіх церквах складає подяку Господеві за той дорогий, величний дар, за ту небесну ласку.

Сам Владавний Митрополит Кир Андрей в імені Українського Уряду відправ-

НАВІБІЛЬШІЙ ЖЕРТВОДАВЕЦЬ НА КУЛЬТУРНІ ЦІЛІ В КАНАДІ

Вінніпер. — Відомий український лікар на Манітобщині і в ЗСА д-р П. А. Дрогомирецький, уродженець Тульну в Манитобі, один із перших вивиханців православного Інституту ім. Петра Могили в Саскатуні, пожертвував на Раді Української Школи в Канаді 20 000 доларів, щоб та ще передав понад 500 дол. на православний тиженев „Вісник“. Довгий час д-р П. Дрогомирецький працював за своїм фахом у Америці, тепер він вже перебуває на відпочинку з огляду на пенсійний вік, у Дейтона Біч на Флориді. Д-р П. Дрогомирецький є членом Американського Колегі Хірургів та ін. медичних установ і товариств у Америці й Канаді. Як подає „Вісник“, він є „найбільшим жертводавцем на науково-культурні цілі в Канаді“.

Іван Поритко

НАШ СВЯЩЕННИЙ ОБОВ'ЯЗОК

(20-річчя Суспільної Служби Комбатантів)

1-го Листопада 1918 року український нарід збройною силою відновив державне життя на Західних Землях, вчинивши це на основі свого історичного права — бути господарем своєї прагдидної землі.

П'ятдесят чотири роки вже минуло від Листопадового Чину, що був довершений уночі з 31 жовтня на 1 листопада в княжому городі Льва і по всій галицькій Україні. Листопадовий Чин був добре підготований і зразково виконаний, проведено і масами західної вітки нашого народу, був подвигом, що має переломовий характер в історії України. Цей глибокий перелом не прийшов без попередніх подій. Передсвітні покоління українців далеко перед 1-ю світовою війною виховували в соборницькій ідеології, у великій мірі на творчості наших геніїв Тараса Шевченка, Івана Франка, Лесі Українки та наших істориків і письменників. У висліді це дало першу українську збройну формацию, після упадку Гетьманщини, Українських Січових Стрілців.

Цю збройну силу поділила до життя Українська Головна Рада вже 1 серпня 1914 року. Першотравневий Чин є важ актом соборності. Виступ на 1-го Листопада був проведений згідно з постановою Української Національної Ради, як перший рішальний крок для здійснення соборної, суверенної державності України, що саме підтверджує той історичний телеграм до Києва провідника Військової Команди сотн. У.С.С. Дмитра Вітовського і відповідна постановою Української Національної Ради.

Від Листопадових Подій минуло вже понад пів століття, що було дуже важке для українського народу. Та все те в нічому не захитало історичної ваги Листопадового Чину. Він є і буде завжди справжнім й наглядним виявом того, чого бажав український нарід — мати свою самостійну державу на своїй землі. Листопадовий Чин залишив нам явний дороговказ, але при тім ми все повинні пам'ятати, що основою його була жертва крові і життя кращих синів народу. Збройна боротьба залишила багато воєнних інвалідів і немічних воєнків. Вони розпорені по всій Україні та по всіх континентах вільного світу. Під сучасну пору під опікою Суспільної Служби комбатантів є ще около 300 кол. українських воєнків, якими наша спільнота зобов'язана опікуватися, бо їх важку долю згадників можемо тільки ми самі, цього за нас ніхто не вчинить.

П'ятдесят чотири роки в житті нації — це короткий час. Але понад пів століття фізичних і моральних терпів українських воєнків інвалідів, кол. учасників нашої визвольної боротьби — це вічність... У Львові в листопаді 1922 р., створено Українське Крайове Товариство Опіки над Інвалідами (УКТОІ), до складу управи увійшли кол. старшини Українських Армії, що завдяки постійній жертвенності громадянства успішно сповняло своє відповідальне завдання. До 1924 р. матеріальні засоби допомогли були опіці майже виключно на пожертвах української еміграції в ЗСА і Канаді. І за висоти курсу американського долара крайові пожертви були відносно малі. Від 1926 р. завдяки устаточенню валюти піднеслася жертвенність на рідних землях. Збірки з патріотичним запалом переводили передусім молодечі організації. Фонди на допомогу зростають. Господарку майном УКТОІ можна було планувати на дальшу мету, переведено оцінку працездатності 724-ох інвалідів. З того часу виплачувалося тим, що вказували 35-100 відс. непрацездатності, місячні пенсії (ок. 8.000 зол).

Безпосередньо перед 2-ю світовою війною УКТОІ уперто на членах і їх членських внесках, що приносили значні фонди. Опіка над інвалідами на рідних землях була добре організована, по повітах діяли філії УКТОІ. Річний бюджет переходив 200 тисяч, і він був реальний, бо опікати не лише на листопадових збірках, що звичайно залежні від настроїв та доброй волі й енергії збирачів. До того ще додала значна допомога громади в ЗСА і Канаді, які організували Українські Стрілецькі Громади, що щорічно переводили успішно листопадові збірки.

По другій світовій війні немає можливості безпосередньо опікуватися рештками наших інвалідів на рідних землях. Але значна кількість українських воєнків інвалідів опинилася на чужині, здебільша інвалідами з новітніх воєнних формацій (1 УД УНА і УПА).

В Європі спершу українські скитальці не були спроможні опікуватися інвалідами, та рухливі одиниці з поміж кол. воєнних зорганізували в Німеччині Союз Українців Воєнних Інвалідів (СУВІ). Зареєстровано ок. 600 інвалідів з різних українських воєнних формацій та групи воєнків — українців з чужинецьких армій. Але СУВІ не могло серед скитальців, які самі потребували допомоги, зібрати фонди на заспокоєння найбідніших потреб найнещасливіших наших людей на скитанні. З українськими громадами ЗСА і Канади не було ще зв'язків та і по надданні їх допомога була тільки доривочна. Щойно в 1953 р. наші організації відновляють загальні листопадові збірки, в ЗСА під патронатом ЗУАДКУ, а в Канаді під патронатом КУК. Тоді утворено Суспільну Службу Комбатантів, зложеною з представників комбатантських орг-цій: Братства УСС, (Закінчення на стор. 3-й)

ДАР УКРАЇНСЬКОМУ ВОЄННОМУ ІНВАЛІДОВІ

В глибокому почутті журби про тих, що у збройній боротьбі за волю України втратили своє здоров'я та цілком або частинно здібність до праці — Суспільна Служба Комбатантів звертається до Українського Громадянства з гарячим проханням скласти в листопадовій збірці щедрі пожертви на дар українському воєнному інвалідові.

Під опікою Суспільної Служби Комбатантів є ще тепер понад 300 воєнних інвалідів і немічних колишніх українських воєнків, які потребують нашої допомоги.

Завдяки жертвенності патріотичної Української Спільноти в ЗСА Суспільна Служба Комбатантів на протязі 20-ти років свого діяння змогла допомогти 485-ом колишнім учасникам визвольної збройної боротьби, на 188 тис. доларів, чим у великій мірі злагіднила їх важку долю. Суспільна Служба Комбатантів сподівається, що доля й недовга колишніх українських воєнків і далі не перестане бути голосом совісті та найбільшою турботою нашої громадянства у вільному світі.

Суспільна Служба Комбатантів

Address: Social Service of Ukrainian War Veterans 1321 W. Lindley Avenue, Philadelphia, Pa. 19141

Лука Луць

АВТОР І РЕЦЕНЗЕНТ

Словник каже, що „рецензія“ — це „оцінка“ твору, отже рецензентом є той, що пише оцінку. Його часто звуть критиком. Згадуємо про це на початку тому, що дехто різно розуміє слово „рецензія“. Коли автор просить когось написати рецензію свого твору, то має на увазі тільки прихильну оцінку, це значить похвалу. Правда, деколи автори заявляють рецензентам: „Пишіть, що думаєте. Я не буду маркотний, хочу тільки почути вашу думку“. Та горе рецензентові, коли він повірить авторові і щиро висловить свої думки та напише без похвали, бо твір на неї не заслуговав. Тоді автор „не бачить“ рецензента на вулиці, льодово зустрічається з ним у товаристві, і треба довшого часу, щоб той їд розтанув під впливом найкращого лікаря — часу.

Деякі читачі уважають рецензента за циркуляника, що мав би спускати кров авторів. Вони чекають негативної оцінки, „зрізування“, як вульгарно говориться, і розчаровуються, коли тієї „крови“ не знаходять в рецензії. Читачі люблять гостру полеміку, коли „зрізаний“ автор відповідає критикові, і навпаки. Така дискусія деколи виходить на добро літератури, бо найбільше зацікавлення книжкою.

Рецензія — це оцінка і вона повинна насправду оцінювати новий твір: подати його сюжет, провідну думку, мистецькі засоби, якими автор старався досягти своєї мети, характеристики осіб, відношення між розповіддю і діями, мова, мовні засоби автора. Шукачі логіки зацікавлені тоді, коли їм вдається знайти в піску цей дорогий метал. Найбільшою пріємністю для літературного рецензента є той, на жаль, рідкісний випадок, коли він знайде в книзі нового автора щось нове, чого ще не було в літературі: новий сюжет, нове середовище, оригінальні мистецькі засоби. В поезії нові й свіжі пластичні образи, оригінальні рими, пластичні порівняння й такі ж метафори, новий чуттєвий клімат творів.

Очевидно, що кожний автор, що друкує свою книжку

— деколи навіть своїм нарядом — вірить, що його твір, якщо не геніальний, то принаймні вартісний вклад в рідну літературу. Коли б було інакше, то численні книжки не бачили б світу. Рецензент повинен знати багато чужинних і своїх рідних літературних творів. Він на основі порівняння легко може розбити ілюзії автора, і на цій то основі часто приходить до непорозуміння між ними обома.

Невдоволення автор легко важить, а то й ігнорує рецензента і заявляє, що це „такий собі рецензент“, неук, що на нічому не розуміється, це звичайний собі пажер, який любиться нищити архітекту нашої літератури, а на своїх то основі часто приходить до непорозуміння між ними обома.

Коли критик позитивно оцінює книжку, тоді автор називає його „відомим критиком“, а деколи ще й додає титули: професор, доктор, літературознавець. Не можна сказати, щоб автори оцінюваних книжок достатньо розуміли те, що в наших обставинах роблять для них ті, що пишуть рецензії на їхні твори, і роблять це майже завжди безітересово, бо наша „худя“ преса рідко платить за це. Треба ствердити, що в нас тепер поважаються рецензії книжок дуже рідко, і то з великим спізнанням. Дуже часто сам автор мусить когось упростити, щоб написав щось про його книжку. Розуміється, що такі оцінки, звичайно, бувають необ'єктивні, бо не випадас неприхильно написати і про прихильну чи знайомого. Що це не їде на добро нашої літератури — це ясно. Воно шкодить і самим вихованим авторам.

Автори мають слухати твердження, що їхні твори переживають своїх критиків, це правда стосується до дійсних літературних творів. Перед першою військовою дією в Галичині письменники т. зв. „Молодої Музи“, а за Збручем О. Олесь, В. Вин- (Закінчення на стор. 4-й)

лище біля пасажу Фелера, ми пройшли вулицею 3-го Мая через Єзуїтський город, минули площу св. Юра, вул. Шендлицьких та вийшли на вул. Льва Сапига, на розі якої, у школі Конарського, був приміщений військовий шпиталь. Згодом ми знову на вул. Дівиці. Тут не змінилося нічого.

Вертаючися вул. Городецькою, недалеко костела ми заважали, як із вулиці Янівської посувається в напрямі середмістя вантажне авто. У ньому біла шобфера сиділа, як ми провірили чер- (Закінчення на стр. 4-й)

Ярослав Гриневич

ТІСЬ ЛІСТОПАДОВОЇ НОЧІ...

На початку жовтня 1918 р. я залишив місце постю Лєгюну. УСС в Єлисаветградщині на Херсонщині у наддніпрянській Україні. Відїжджаючи на відпустку у моє рідне місто — Львів я їхав у поїзді, що мчав по широких рейках, залишаючи за собою простори чудової України, що стояла під голубим небом ланами золотих соншників, розспівана піснями людей і солов'їв. Вздохж там-лізничного шляху, тут і там лунали пісні також наші, стрілецькі. Чути було чудові альти і сопрано робітників, що верталися із жнив додому. Іх піснями прислухувалися військовики, розкинуті в той час по Україні, землі медом і молоком текучі.

По кількох годинах подорожі я знайшовся у Східній Галичині, на території

австрійської імперії й увечері був вже у Львові. Який же ініцій був краєвид галицької землі! Поорана стрілецькими розвами, переката тут і там засіками із кільчастого дрого, порита гарматними стріляними землі із спаленими містечками і селами й виграбаними у землі землянками, що в них жили люди. — І не було тут ніякого, не таке радісне як на Великій Україні, де була своя Держава. Тут, у Галичині існувала чужа влада, а наш народ від віків у неволі.

У Львові аудіючі в різних місцях були поразивані від латунських бомб, саме місто затемнене, бо хоч із Сходу не грозила небезпека, з огляду на провал російської імперії, все таки війна тривала ще далі на півдні і заході.

Відпочивши у моїх батьків, я зголосився чергового дня в команді Станції УСС. Відтак я зайшов на виставу УСС, що знаходилася в Українським Національним Музеї при вул. Мокнацького. Член Воєвої Управи, мій колишній професор Академічної Гімназії у Львові, Іван Боберський, що завідував виставою, просив мене про поїзд, а я, нагадуючи нашу співпрацю на Виставі УСС в р. 1916 у Відні в Пратері, погодився провести мою відпустку, помагаючи йому. — Хмари на політичному нібосклоні вказували на близьку бурю над Австро-Угорщиною та її упадок, а її народ жалів хвилини, щоб зівратися до власного державного життя, до волі. Наш народ мав вже свою державу за Збручем, — а я, що звітні приймав, пізнав, що це значить Воля — це тасмніч. „Свашан-зілля“, — яке, як хтось закінчує, то вже не годен його забути...

В днях 18-19 жовтня я перебував у Народнім Домі, де відбувалися наради Української Національної Ради, як

У к р а ї н с ь к о ї Конституанти, При гол. брамі Народного Дому стояло кілька воєнків з блакитно-жовтими опасками на раменах. Вони пильнували порядку й спокою. Це було потрібне, бо по протилежній стороні Народного Дому вешталася польська боївка, вигулюючи проти українців. На залі нарад в числі кількох воярників УССів був і я. В невідомо, 20-го жовтня 1918 р. відбулося на площі св. Юра проголошення Української Держави згідно з ухвалою УНРади. Проголошення провів під ентузіастичні оклики мас українського населення д-р Кость Левицький.

Події у Львові розвивалися з кожним днем. Проф. Іван Боберський втаємничував мене у їх розвиток, наказуючи зберігати всі його інформації у великій тайні. Під кінець місяця жовтня ми знали експонати виставки зі стін: картини О. Куряласа, Іванця, Назарка, Сорхотя та інших, світлїни Т. Мойсеєвича, М. Угряна-Безпріного й ін. Прапор УССів взяв проф. І. Боберський до

себе, додому. Він мешкав недалеко, при вул. Супінсько-го. Мені він наказав зголоситися у Народнім Домі у підх. Дмитра Паліса.

В Народнім Домі, при вході — варта. У ній, між іншим, мій шкільний товариш Микхас Терлецький. Мене перепускають і я вийшов сходами нагору. Из залі на 3-му поверсі сходили вниз групи старшин. Я підійшов до підх. Дмитра Паліса і зголосив, що мене прислал проф. Боберський. Довідавшись, що я львів'янин, підх. Паліс заявив, що мене буде потрібно, як того, що знає місто. Покинувши, я повинен піти на Головний Двірць і розвідати, які там знаходяться чужі військові частини. Цей ноі, над раном українців переймають владу у Львові. Для цього нам потрібно знати кількість чужих військ у місті. Наказ! — відходжу. Вправді не маю на плечі кріса, зате у мене солідний бельгійський браунінг.

Іду знайомими вулицями. Ніч темна, світла на вулицях затемнені. Часом приймаю й пригласаюся, що ді-

ється. Вачу: коло костела св. Анни підозрілий рух, якісь темні постаті приходять до відходять. Те саме діється біля польського Католицького Дому. Далі касарні Фердинанда, а там ліворуч святої Марії простори, серед яких видніють імпозантні контури Церкви св. Юра. Тут мені знайомі кожна вулиця, кожен камінь хідника, кожна брама, — бо це моє рідне місто, яке росло і розвивалося разом зі мною — з дитинства і молодечими роками мого життя.

Минаю знайомі вулиці і виходжу на т. зв. Копиткове. Біля костела св. Єлисавети якийсь підозрілий рух. Іду на Гол Двірць, з його брам вдаряє содх несвіжого повітря, тютюнового диму. В жальній, на кам'яній долівці клубовище людських тіл воєнків, що тут носять. Думаю: вони не повинні бути для нас небезпечні. Зате муть ними бути поляки-залізничники, які вітають мою появу, як УСС-а в мезепінічній зловісній заважачі. Переходжу тунелями й сходами на п'ятформу, куди при-

НАГЛА І НЕВІДКЛАДНА СПРАВА — УКРАЇНСЬКІ СТУДІ В ГАРВАРДІ! НА ВСТАНОВЛЕННЯ ТРЬОХ КАТЕДР ПОТРІБНО \$1,800,000.00; ДОСІ ВПЛИНУЛО — \$1,312,339.25; ДО КІНЦЯ ЦЬОГО РОКУ ЩЕ ТРЕБА ЗІБРАТИ \$487,660.75

НАШ СВЯЩЕННИЙ ОБОВ'ЯЗОК

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Врастало к. В. 1 УД УНА, а пізніше Об'єднання і Товариства к. В. УНА. Сучасна Служба Комбатантів, виконуючи це дуже відповідальне завдання, надала постійну і систематичну допомогу кол. українським воїнам. Із зібраних пожертв у листопадових збірках серед української спільноти С.С.К. приділяє дотації до розподілу СУВІ в Європі, приділяє допомогу тяжко пошкодженим воїнам інвалідам і немічним кол. військовикам, головно безродним, іншим уділяє одноразової допомоги (головно на закуп протезів і т. п.), а також переїзду поміж кільканадцятьма інвалідами поза залізничною заслужкою. За 20 років діяння Суспільна Служба Комбатантів збрала понад 220 тис. доларів на допомогу нашим інвалідам, з чого досі розділено кругло 185 тис., і з чого скористалися 485 осіб, а то: 145 інвалідів з УНР-УГА, 101 з 1-ої УД-УНА, 10 з УПА, 12 з Українського Визвольного Візика, 1 з Карпатської Січі, 11 від по-українських воїнів, 24 з інших армій. В 1953-1955 рр. користало з допомо-

ги ще 96 кол. наших воїнів, які в міжчасі виїхали з Німеччини, головно до ЗСА, і збільшили опинилися під опікою С.С.К. За той час померло 106 інвалідів. Тепер в Європі проживає ще понад 200 потребуючих нашої помічі й за них мусимо пам'ятати. В ЗСА і Південній Америці проживає около 150 українських ветеранів, яким безпосередньо допомагає С.С.К. Інвалідами в Канаді опікуються тамешні комбатантські організації.

Кількість потребуючих допомоги наших ветеранів не зменшується. Кількадесят безпосередніх учасників визвольної збройної боротьби старіються (наймолодші з них це 70-75-літні) і з роками стають немічними і самі на свій прожиток не можуть заправити. Нашим священним обов'язком є допомогти їм прожити останні роки їх життя. Кількох українських воїнів, сьогодні 75-85-літніх старців, потребують повної опіки, яку ми повинні їм дати!

Кол. наші воїни і їх комбатантські організації у своїй сконсолідованій праці від-

В'єтнамські комуністи відгрозуються, що зірвуть переговори про мир

Сайгон. — Міністер закордонних справ Північного В'єтнаму Нгуєн Дю Трін заявив під час прийняття у честь лідерів лясської компарції Патет Ляо у Ганої, що мала Америка не підписує складеного Генрі Кіссінджером і Ле Дукмом То тексту договору про перемир'я і політичне замирення, то того замирення ніколи не буде. Комуністи наполягали на підписання того договору 31 жовтня ц. р., але з американського боку впевняють, що в'єтнамські комуністи не поставили ніякого ультиматуму щодо дати, коли треба підписати той договір. Американський Уряд уживає посередництва Франції й інших держав, між ними СРСР, щоб переконати Північний В'єтнам, що він повинен погодитися на вимогу, яку Генрі Кіссінджер з'ясував у своїй радіопромові з минулого четверга 26-го жовтня,

но виконували свої зобов'язання супроти к. товаришів зброї та досягнули значних успіхів, здійснюючи гасло допомоги не словами, а ділами. Кожного року інтенсивно переводили листопадові збірки на Дар Українського Воїнського Інваліда. Однак кожного року цих трудящих збирачів фондів на допомогу інвалідам меншає, тому кончею являється потреба — заступити їх молодшими збирачами цих фондів, про що повинні подбати наші громадські організації, а зокрема молодіжні.

Тепер пекучим завданням є потреба — усвідомити наш загаль, зокрема наші організації про кончею збільшення допомоги нашим інвалідам. В акцію листопадових збірок повинні включитися всі свідомі українці, а зокрема наша патріотична молодь. Треба відновити звичай на рідних землях, що листопадові збірки були серед всіх основних обов'язків, все на першому місці. Не сміє бути ані однієї організації, яка звертала б порожні збіркові листи. Виконаймо ж гідно свій почесний обов'язок супроти Першого Листопада 1918 р., що розбудив приспане почуття українського народу до своєї Батьківщини і від того часу щороку скріплює його віру в остаточну перемогу.

Виконаймо ж гідно свій почесний обов'язок супроти Першого Листопада 1918 р., що розбудив приспане почуття українського народу до своєї Батьківщини і від того часу щороку скріплює його віру в остаточну перемогу.

Ізраїль перевів два налети проти Сирії — 60 убитих і 70 ранених

Єрусалим. — Ізраїльське летунство перевело в понеділок 30-го жовтня ц. р. два налети проти Сирії, обкидавши бомбами табори палестинських організацій заради на північ від столиці Сирії Дамаску. Сирійські власті проголосили, що в тих налетах було 60 убитих і коло 70 ранених, при чому між убитими були буди-то також жінки і діти. Коротко після першого налету, що стався о год. 7.45 вранці і тривав впродовж пів години, сирійська далекобійна артилерія обстрілювала з своїх позицій на так званому узгір'ї Голяна, ізраїльську територію. Ізраїльці проголосили, що всі їх літаки вернулися

непошкоджені до своїх баз та що внаслідок сирійського гарматного вогню був один ранений. Ізраїльці не відповіли на сирійський гарматний вогонь, але в дві години пізніше перевели другий налет на сирійські оселі теж на північ від Дамаску. Загально вважають, що ті ізраїльські налети були відплатною дією за схоплення арабськими терористами німецького літака над Туреччиною та присилування західнонімецького уряду, під загрозою знищення той літак і його 20 подорожних, звільнити трьох арабських терористів, причетних до вбивства 11-ох ізраїльських олімпійських змагунів 5 вересня ц. р.

ФЕСТИВАЛЬ НАЦІОНАЛЬНОСТЕЙ В ЧИКАГО

Згідно з повідомленням, одержаним від Українсько-Американської Ліги з Чикаго, в суботу і неділю, 4-го та 5-го листопада відбудеться тринадцятий з черги Фестиваль Національностей Чикаго на Нейві Пір над озером Мішіґен. У Фестивалі Національностей візьмуть участь представники 25 національних груп цієї Метрополії, в тому теж українська група, яка буде заступлена в мистецько-культурній виставці (ОЖ ОЧСУ), в базарі („Спартанки" — Пласт), видавництва („Екран" і М. Денисюк), велика збірка українських поштових марок із часів визвольних змагань (п. Фостяк) і інші. Буде там теж українська кафетерія ОЖ ОЧСУ під проводом п-ї Голяш, а в розваговій частині виступить хор Осередку СУМА ім. Павлушкова та оркестра Осередку СУМА з Палатини. Вступ на Фестиваль Національностей вільний.

Тиждень пізніше, в суботу 11-го листопада відбудеться в Чикаго в залі Шопена Листопадове Свято.

РАДІСНА ЦЕРЕМОНІЯ У ФІЛАДЕЛФІЇ...

(Закінчення з 1-ої стор.)

предсідника УНС Йоси па Лисогора, який взяв участь у бенкеті. Документ державна настоятель храму мтр. прот. о. Степан Біляк та голова Парафіяльного Уряду Посип Підгурський і його підпалили свічкию попередній голови Парафіяльного уряду Микола Ворончак та Богдан Гринчишин, яких опісля відзначено Почесною Грамотою за його заслуги в будові храму. Йосип Лисогір, грабуючи о. С. Білякові та парафіянам за їх досягнення та повну сплату великого

У залізничній катастрофі в Чикаго згинуло 44 особи, 320 було поранених

Чикаго, Іл. — В одній із найтяжчих в історії ЗСА за останніх років залізничних катастроф, що сталася тут у понеділок 30 жовтня ц. р. ранком внаслідок удару двох поїздів, було 44 убитих і 320 поранених. Поїзди, які зустрілися, були переповнені людьми, що доїжджали до праці із передмість Чикаго до центру міста. В історії Чикагівської округи це одна із найтяжчих катастроф за-

галі. В історії ЗСА остання така катастрофа була у вересні 1958 року на залізничній лінії між Елізабетом і Ньюарком, де з відкритого мосту в їхав у ріку поїзд із пасажирами, спричинюючи смерть 48 осіб. Сила удару двох поїздів у Чикаго була така велика, що деякі вагони були розторожені на дрібні частини. Сталася катастрофа о год. 7.35 ранку (8.35 Нюйоркського часу).

КОМІТЕТ ОБ'ЄДНАНИХ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ВЕЛИКОГО НЬО ПОРКУ

Метрополітаний Відділ УЖКА

— відзначає —

в неділю, 5-го листопада 1972 року

о год. 4-й по пол.

в залі STUYVESANT HIGH SCHOOL

при 15-й вул. між 1-ою і 2-ою Ешліґем

ЛИСТОПАДОВІ РОДОВИНИ

ТА

30-РІЧЧЯ УПА

ПРОГРАМА:

- Анець Поляглім
- Святочна промова — ред. І. Кедрич-Гудинський
- Соло-спів — Ін Микош, сопрано
- Аккомпанімент — О. Омельський
- Хор „Прометей" з Філадельфії під дир. М. Давбога
- При фортепіано — Ірина Чума
- Листопадові Дні" (Монтаж) — Молодь Північної Станції Нью Йорку.

Того ж дня в передполудневих годинах

БОГОСЛУЖБИ

в наміренні Українського Народу

ТА

ПАНАХИДИ

за Полягліх Героїв

в УКРАЇНСЬКИХ ЦЕРКВАХ ВЕЛИКОГО НЬО ПОРКУ

В церкві св. Юра в Нью Йорку, о год. 12-й в західній

Східній Хор ім. Матр. А. Шеніцького.

ДО УЧАСТІ В ТИХ СВЯТКУВАННЯХ ЗАПРОШУЄМО ВСЮ УКРАЇНСЬКУ ГРОМАДУ ВЕЛИКОГО НЬО ПОРКУ. Комбатантські, молодіжні, жіночі, братські та інші організації просимо прийти на Богослужби та Академію з прапорами.

Квитки в передпродажі — АРКА, ЕКО.

КОМІТЕТ

ЛИТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛОН у НЬО ПОРКУ

П'ятниця, 3-го листопада 1972 року

ТЕОДОР ЮЗЬКІВ-ТЕРЕН

„Як відцвітало літо і чепурилась осінь"

(СИМФОНІЯ КОЛЬОРІВ у ПРОЗІРАКІ)

Початок — год. 7:30 веч.

Для планування славної пам'яті Шефа Генер. Вулаша Армії УНР, Голови КУН, Подполковника Січових Стрільців

АНДРІЯ МЕЛЬНИКА

У ВОСЬМИ РОКОВИНИ ПОГО СМЕРТІ

будуть улаштовані

в суботу, 4-го листопада 1972 року

о год. 7:30 веч., в залі УКРАЇНСЬКОГО

КУЛЬТУРНО-ГРОМАДСЬКОГО ОСЕРЕДКУ

4440 Стейт Ровд, Клівленд, Огайо

СВЯТОЧНІ СХОДИНИ

■ На Сходинах буде виведена відповідна святочна програма.

■ До участі в них запрошує українське патріотичне Громадянство

ОДВУ в КЛІВЛЕНДІ

21-й ВІДДІЛ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

— влаштовує —

ТВОРЧУ ЗУСТРІЧ

ГРОМАДЯНСТВА з НАУКОВЦЬМИ

І ПИСЬМЕННИКАМИ

в неділю, 5-го листопада ц. р.

о год. 1-й по пол.

в АУДИТОРІЙ ШКОЛИ СВ. ДУХА

при вул. North 5-й, ч. 191

Участь беруть: проф. Наталя Осадча-Явта, Любош Дражевська, Алла Косовська, д-р Луїс Луїс, Ярослава Зарпська, Микола Понедіхін, Мірослав Лисовська.

В мистецькій програмі участь беруть: маестро Лев Федярович, Володимир Пелес і Ана. Рейгардт-Воронченко.

Просимо про численну участь. Після виступів перекуска.

Вступ \$2.00.

В Сороковий ДЕНЬ СМЕРТІ

бл. п.

НАТЕРИНИ ГАБРО

Матері Пресвященного Кіпр Ярослава в Чикаго будуть відправлені

ЗАУПОКИНІ СЛУЖБИ БОЖІ

в понеділок, 6-го листопада ц. р.

в таких церквах:

КАТЕДРА СВ. ОЦЯ НИКОЛАЯ, год. 8:45 рано

ЦЕРКВА СВ. ПОСИФА в Чикаго

ЦЕРКВА РІЗДВА П.Д.М. в Чикаго

ЦЕРКВА СВ. МИХАЛА в Чикаго

ЦЕРКВА СВ. МОСАФАТА в Манстер, Індіяна

Прохасмо ласкаво згадати Покійну у своїх молитвах.

† ЯРОСЛАВ

Єпископ Чикагський

В пам'ять по недавню Померлому

ІВАНОВІ ВОНСУЛЕВІ

(Детройт, Мич.)

замість квітів, складаємо 20.00 доларів

на Товариство „Рідна Школа", Мюнхен, Німеччина.

Дітборн, Мич. Ірена і Олександр ЛЮБОВОЦЬКІ

Замість квітів на могилу Покійного Професора-Доктора

ІВАНА ФЕДОРОВИЧА РОЗГОНА

пересилаю 50.00 доларів

на Фонд Катедри Українознавства.

Г. М. та А. К. ШАНІЛО

Ділямося сумною вісткою, що дня 28-го жовтня 1972 року у Германії біля Птсбургу, заосмотрений Найсвятішими Тайнами, упокоївся в Бозі на 90-му році трудовитого життя наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО і ДІДУНЬО

бл. п.

ДМИТРО ВАСИЛЬКЕВИЧ

довголітній управитель школи у Сухій Волі, пов. Любачів, невтомний працівник на народній ниві та основник і член численних організацій на Рідних Землях.

Тіло Останки перевезено до Детройту, Мич.

ПОХОРОН — в середу, 1-го листопада 1972 року з церкви Непорочного Зачаття на кладовищі Мт. Олівет.

Горем прибіти:

- КАТЯ — дружина
- ТЕОДОСІЯ — донька з мужем ІЛІЕОМ МЕХОМ
- ВОЛОДИМИР — син з дружиною ЗІОТОЮ
- ЗЕНОН — син з дружиною МАРТОЮ
- внуки: ЮРКО з дружиною ВІКІ
- МАРІНКА, РОМАН, ПЕТРО, ПАВЛО, ТІНА, РОМАН і МАРТА

ПРЕДСТАВНИЦТВО УРЯДУ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ в ЕКЗІЛІ в ЗСА

повідомляє Українське Громадянство і його Організації, що заходами групи найбільших співробітників Першого Президента Української Народної Республіки в екзилі

св. п. АНДРІЯ ЛІВИЦЬКОГО

закордонно перевезення Праху і пам'ятника з його могили в Європі на Український Православний Цвинтар в Бавид Брук, Н. Дж.

В суботу, 4-го листопада 1972 року в год. 12-й дня

після Служби Божої відбудеться

ПОСВЯЧЕННЯ ПАМ'ЯТНИКА НА МОГИЛАХ

СВ. П. ПРЕЗИДЕНТА І ЙОГО ДРУЖИНИ МАРІ

Цю урочистість згодився очолити

Високопреосвященний Владика МСТИСЛАВ

Митрополит Української Православної Церкви в Америці

ЗА ПРЕДСТАВНИЦТВО

Іван Крамаренко, голова

Д-р Степан Рішетький, заст. голови

Ген. Арнадій Валіський, заст. голови

Ліда Фаргунний, секретар

Нью Йорк, 22-го жовтня 1972 року

Подасмо до відома сумну вістку, що в Чикаго, Іл., в п'ятницю, 27-го жовтня 1972 року у вечірніх годинах, спочив в Бозі

ВЛАДИКА

ГЕННАДІЙ ШИПРИКЕВИЧ

б. Архископ Січеславський,

проживав 80 літ.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

РОДИНА ШИПРИКЕВИЧ

з Філадельфії

В глибокому смутку повідомляємо Родину і Знайомих, що дня 30-го жовтня 1972 року, після короткої але важкої недуги упокоївся в Бозі

наша Найдорожча ДОНЬКА, СЕСТРА і ВНУЧКА

бл. п.

ВІКТОРІЯ СТАЛОВІР

на 19-му році життя, студентка Сімонс Коледжу в Бостоні, Масс.

ПОХОРОН — в середу, 1-го листопада 1972 р. о год. 3-й по пол. на Українському Православному Цвинтарі в Бавид Брук, Н. Дж.

Безмежним горем прибіти:

ВАЛЕНТИНА і ВІКТОР — батьки

ЕВГЕНІЯ, ЮЛІЯ і НАТА — дочки

АЛЕКСАНДЕР і МИКОЛА — дідуки

Брат — ІВАН

Брат — ІВАН

Брат — ІВАН

Брат — ІВАН

Брат — ІВАН

Брат — ІВАН

Брат — ІВАН

Брат — ІВАН

Брат — ІВАН

Брат — ІВАН

Брат — ІВАН

Брат — ІВАН

Брат — ІВАН

Брат — ІВАН

Брат — ІВАН

Брат — ІВАН

Брат — ІВАН

Брат — ІВАН

Брат — ІВАН

Брат — ІВАН

Брат — ІВАН

Брат — ІВАН

Брат — ІВАН

Брат — ІВАН

Брат — ІВАН

